

AB Geiströms Elektriska

*Intervju med Mats och Gun Geiström 2018-05-02
Sammanställning Lena Brodin, foto: Freddie Wendin*

Anders Geiström, född Johansson kom till Skara från Malma som låg utanför Nossebro. Det sägs att det nya efternamnet som Anders och hans fru tog sig kom sig av att, frun hette Geiner och Anders gillade ström och då blev det Geiström.

Anders började sin yrkesbana på Skara Gjuteri som då låg på Kämpagårdens marker, han fick sedan arbete på Trollhätte Kraft.

År 1917-1918 blev Anders inkallad som värnpliktig till Karlsborg. Under sin tid vid försvaret fick Anders använda sina el-kunskaper och han startade även sitt företag i Karlsborg. I Karlsborgs Fästning installerade Anders elström, ett befäl beordrade honom att även dra el i sin bostad.

I befälens bostad hängde kablarna som inte var kopplade och frun blev irriterade över att elektrikern inte kunde slutföra sitt arbete. Befålet fick senare veta att Anders låg på Sjukstugan i Spanska sjukan.

Spanskan som sjukdomen också kallades var en ovanligt svår och dödlig form av influensa som spreds över hela världen, dess ursprung är okänt. De flesta dödsoffer var unga vuxna till skillnad mot andra influensaepidemier där barn, gamla och personer var drabbade, i Sverige dog ca 2% av de insjukna personerna. Anders fick vård snabbt och klarade livhanken.

Redan under 1920-talet hade Anders tankar på att starta egen elfirma, tiderna var svåra och det dröjde till år 1936. Geiströms Elektriska blev namnet på företaget.. Efterfrågan på el hade öka snabbt, företages nisch var i början att installera transformatorstationer på landsbygden och göra elinstallationer på gårdar runt om Skara. På landsbygden hade många bönder starta elföreningar och många luftburna elkablar drogs av Geiströms Elektriska. Elföreningarna blev en stor kundgrupp åt Geiströms. Bönderna fick i uppgift att skaffa raka, fina stolpar till de luftburna elkablarna.

I företaget fanns ca 3 anställda och för det mesta någon lärling. Ett yrke till elektriker kräver sina lärlingstimmar.

Familjen Geiström växte och sitt första barn som var sonen Elov föddes 1928 och andra sonen Mats föddes 1941.

Som äldste sonen i familjen skickades Elov på utbildning till elingenjör och Mats fick börja som springpojke i företaget och arbetade sig uppåt. Elov var den som hade elbehörighet och fick stå som ansvarig för de arbeten som utfördes framöver. Som elektriker fanns risker, en gång fick Elov en ordentligt stöt, hela skruvmejseln som han höll i handen försvann.

På Marumsgatan ingången mellan RK Speceri och Gummi Verkstaden inne på gården snett bakom Nykterhets cafét och Konsum hade företaget ett lager och butik. I denna lokal fanns fadern Anders på lördagar, där han sålde armaturer, spisar mm till bönderna som kom in till staden för att handla.

År 1952 då Gasverket i Skara upphörde var Mats så då endast var 11 år med och barn spisar i många hushåll. Gasspisen skulle ut och ersättas med el-spisen. gasspisar och in med el-spisar. Mats berättar att alla skulle ersätta sin gamla gasspis med el-spis och detta gällde i stort sett hela Skara.

I en hyreskåk bodde en snål gumma, hon sa till elektrikern: :

-"Det var synd att jag inte kan koka lite kaffe till er nu när spisen är borta"

Elektrikern var finurlig och förstod att gumman var snål och var glad att hon slapp koka kaffet. Han drog då en lång kabel från elspisen ner i källaren och så kunde gumma koka kaffet, detta hade hon nog inte tänkt sig.

Båda bröderna övertog verksamheten 1970, innan dess hade de båda gift sig och båda fruarna jobbade nu på kontoret. Alla administration och mycket kundkontakter sköttes. När något akut hände hos en kund, hände det att Gun fick ta cykeln och leta rätt på personalen på staden. Detta var innan mobiltelefonernas tid och de hade personsökare men ofta låg denna i verktygslådan och ingen såg eller hörde den.

Installationerna på landsbygden minskade, de luftburna kablarna som tidigare fadern installerat, grävdes ner i marken av sönerna.

Nya kunder som Skara Tegelbruk, Textil-Lån, Slöjd-Detaljer, Museet m.fl. knöts till företaget, säkra kunder som kunde trygga sysselsättningen och där företaget jobbade på timme. Företaget fick alltid vara redo att rycka ut om det uppstod något problem, varje minut produktionen stod still var ett produktionsbortfall. Mats och Gun berättade att de alltid var tillgängliga, 7 dagar i veckan. Företaget stängde endast något enstaka år för semester, men insåg att det var omöjligt. Innan semester skulle allt avslutas och när de kom tillbaka till arbetet var det mängder med arbete att göra, bröderna delade på semesterledigheten så alltid någon fanns till hands.

Butiken på Marumsgatan 14 upphörde i samband med att bröderna övertog firman. Lagret flyttade till Hindsbogatan och låg på bakgården vid El-Tvätten bakom Qvänsels butik vid Marumsgatan 6, Hallbäcks hus. När lagret flyttades från Hindsbogatan till Vasagatan 12 var dottern till Mats och Gun till stor hjälp, hon lastade sin cykel full med varor och lade på bil och släpkärra som i sin tur körde till det nya

lagret.

På Vasagatan 12 installerades lagret i källaren och i bottenvåningen blev det kontor. Huset var ett flerfamiljshus.

Under verksamhetsåren fanns andra elfirmor i Skara, det fanns ett visst samarbete då det bland inte gick att klara ut akuta lägen.

Johansson Elektriska, nu Provektor

Br. Svenssons (SEA)

Axel Winroths Elfirma

Hults Elektriska

Efter många års verksamhet och pga hälsoskäl upphörde Geiströms Elektriska AB, detta var år 1991. De fasta kunder som Geiströms Elektriska hade överläts till Johanssons Elektriska i samråd med kunderna.

Bara 6 månader efter att företaget upphörde drabbades Sverige av en längre lågkonjunktur, att detta skedde och att företaget slapp vara med under denna tid var skönt.

Mats berättade att Sture på Johanssons Elektriska många gånger rev sig i huvudet och fick ta många jobbiga beslut om uppsägning av personal.

Att vara företagare är ett sätt att leva, det är inte tal om en 40-timmarsvecka och lämna arbetet när man är hemma säger Mats och Gun. Många vänner som tidigare var kunder har paret Geiström fått under åren